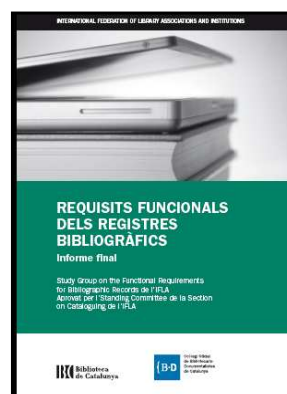

Dels FRBR als Principis internacionals de catalogació i a les RDA: resource description and access. Els fonaments de la renovació catalogràfica

Biblioteca de Catalunya
Col·legi Oficial de Bibliotecaris-
Documentalistes de Catalunya

Desembre de 2009

Assumpció Estivill Rius
Facultat de Biblioteconomia i Documentació,
Universitat de Barcelona

Han passat dotze anys des de l'aprovació de l'informe *Functional requirements for bibliographic records*, i no obstant el temps transcorregut, hem pogut viure prou tranquils, almenys des del punt de vista catalogràfic, sense prestar-li massa atenció. Ara bé, en els darrers temps, dos fets concrets fan que comenci a ser necessari conèixer el model conceptual de l'univers bibliogràfic que es dibuixa a l'informe i a les seves continuacions —els *Functional requirements for authority data* i els *Functional requirements for subject authority data* (aquest darrer encara en fase de desenvolupament)— i les implicacions de la seva aplicació.

Per un costat, el febrer de 2009 es va publicar l'*Statement of international cataloguing principles* —o *Declaració de principis internacionals de catalogació*—, desenvolupats en el marc de la IFLA al llarg d'una sèrie de reunions que aplegaren experts de les diverses parts del món. Aquests principis, que ja tenim traduïts al català per la BC, substitueixen els Principis de París de 1961, volen ser el fonament dels actuals catàlegs en línia i, com diu el text mateix, fins i tot més enllà, i han de guiar el desenvolupament dels codis de catalogació. Els principis recullen el marc conceptual dels models anteriors en dos punts principals: en primer lloc estableixen que els codis de catalogació han de tenir en compte les entitats, els atributs i les relacions tal com es defineixen en els models conceptuals FRBR, FRAD i FRSAD i, en segon lloc, en formular els objectius i les funcions dels catàleg parteixen de les tasques de l'usuari definides en el model FRBR, tot reformulant-les i precisant-les en alguns punts, i reprenten la terminologia tradicional —“objectius i funcions del catàleg” i no “tasques de l'usuari”.

Per un altre costat, s'han començat a publicar els primers codis de catalogació que segueixen més o menys de prop el marc teòric dels models conceptuals anteriors. Les *Regole italiane di catalogazione: REICAT* (Roma: Istituto centrale per il catalogo unico delle biblioteche italiane, 2009) han estat el primer d'aquests estàndards. Les REICAT es declaren seguidores dels Principis de París (la qual cosa vol dir que, en el fons, potser no hi ha tantes diferències entre aquells principis i el actuals), i adopten les entitats del model FRBR. Un dels aspectes innovadors de les REICAT, tot i que ja estava previst en els principis de 1961, és que se centren en el concepte d'obra, de manera que el catàleg identifiqui, amb el títol uniforme, totes les obres que s'hi representen, i preveuen que aquest títol uniforme enllaci amb tots els responsables de l'obra.

“...anytime you go to one of those RDA sessions (...) 3/4 of the time is devoted to FRBR. Yes, FRBR is important, but ultimately, I think many catalogers out there aren't really going to care about FRBR, just how to use RDA to make decent records”. (Scott Piepenburg, missatge a *AUTOCAT*, Subject: “Re: FRBR-oo and RDA”, 13 Nov., 2009).

“Just trying to read RDA is not going to make much sense unless you understand FRBR. It underlies the whole organization and language of RDA”. (John Hostage, missatge de resposta, a *AUTOCAT*, Subject: “Re: FRBR-oo and RDA”, 13 Nov., 2009).

Aquesta presentació de l'informe FRBR de l'IFLA se centra en la influència que el model ha tingut en l'organització d'RDA, l'estàndard que, d'acord amb les previsions, ha de substituir les AACR2 en un futur més o menys pròxim. Un missatge a la llista RDA-L, de 3 de desembre de 2009, anuncia la seva publicació per al mes de juny de 2009.

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

2

De més impacte en el nostre entorn, ha de ser la publicació de les *RDA: resource description and access*, l'estàndard que està previst que substitueixi les AACR2. El nou text s'havia de publicar el passat mes de novembre, però probablement no veurà la llum fins al mes de juny. Aquells que hàgiu tingut la curiositat de fullejar o fins i tot d'estudiar l'esborrany d'RDA que es va publicar ara fa un any, haureu vist com és fonamental entendre els models entitat/relació de FRBR i FRAD per captar l'estructura de l'estàndard i una part important de la nova terminologia que introdueix. En aquest sentit, fa un parell de setmanes, un missatge a la llista *AUTOCAT* remarcava que en les presentacions que es fan d'RDA, unes tres quartes parts del temps es dediquen a explicar el model FRBR; en un altre missatge de resposta, John Hostage afirmava: “Just trying to read RDA is not going to make much sense unless you understand FRBR”. Així doncs, si *RDA* esdevé finalment aquest nou codi amb una vocació internacional que vagi més enllà dels països on s'ha originat, serà necessari conèixer a fons aquells models.

Si bé començava afirmant que fins ara hem pogut viure al marge dels FRBR i les seves seqüeles, la veritat és que el model ha generat força interès, sobretot a partir dels primers anys d'aquest segle, i que a hores d'ara la bibliografia recollida per l'FRBR Review Group sobre el primer dels models té fins a 57 pàgines! Aquests treballs s'ocupen dels aspectes teòrics del model, de l'impacte en els codis de catalogació, de l'aplicació a tipus concrets de materials, del desenvolupament de prototips basats en el model i de la seva adopció per part de sistemes de gestió i recuperació d'informació, etc. Tenim, doncs, molt de material per posar-nos al dia.

Atès que l'informe FRBR és sobretot un exercici teòric que, *per se*, no té una aplicació pràctica, m'ha semblat que la presentació podia recollir en unes transparències com es trasllada aquest model conceptual a l'estructura de les RDA. Així en veurem una aplicació que, a la llarga, modificarà la nostra manera de catalogar, tot i que els resultats obtinguts amb aquest nou estàndard potser no seran, de moment, massa diferents dels actuals.

Sumari

1. Antecedents de l'informe FRBR.
2. L'informe FRBR:
  - Objectius.
  - Components.
  - El registre nacional bàsic.
  - Tasques de l'usuari/funcions del catàleg.
  - Les entitats del model.
  - Els atributs de les entitats.
3. Entitats i atributs a RDA.
4. L'informe FRBR: les relacions del model.
5. Les relacions a RDA.
6. Què comportarà el canvi de normativa?

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

3

1 Antecedents de l'informe FRBR

1988 – Estudi sobre el control bibliogràfic de l'International MARC Network Committee de la Conference of National Libraries.

1990 – Seminar on Bibliographic Records (Estocolm):

- Resolució segona: “encarregar un estudi per definir els requisits funcionals dels registres bibliogràfics amb relació a la diversitat de necessitats dels usuaris i a la diversitat de suports”.

1991-1997 – Informe *Functional Requirements for Bibliographic Records* (FRBR):

- Publicació de l'informe: München: K.G. Saur, 1998. Revisió de 2009: <http://www.ifla.org/files/cataloguing/frbr/frbr_2008.pdf>.
- Traducció espanyola: Madrid: Ministerio de Cultura, 2004.
- Traducció catalana: Barcelona: BC: COBDC, 2009.
- Al web de l'FRBR Review Group hi ha un total de 18 traduccions de l'informe.

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

4

Una dècada després d'iniciat el programa del Control Bibliogràfic Universal era obvi que aconseguir aquest control era més aviat una entelèquia. Com palesava l'estudi de la Conference of National Libraries, les bibliografies nacionals existents amb prou feines podien enregistrar la informació bibliogràfica de llibres impresos. A més, si bé la ISBD havia tingut una gran acceptació com a norma de descripció, hi havia una tendència a rebaixar aquest estàndard fins a fer difícil l'intercanvi de registres. L'estudi també recalca que les biblioteques nacionals havien de col·laborar amb altres agents en la creació de registres bibliogràfics de qualitat i puntuals.

El 1990, el Seminar on Bibliographic Records es convoca per analitzar l'objectiu i la naturalesa dels registres bibliogràfics, sobretot amb relació a les necessitats de l'usuari que havien de satisfer. La resolució segona del seminari és el punt de partida de l'informe FRBR: es decidia “encarregar un estudi per definir els requisits funcionals dels registres bibliogràfics amb relació a la diversitat de necessitats dels usuaris i a la diversitat de suports”.

2 L'informe FRBR: objectius

Encàrrec a l'Study Group on the Functional Requirements for Bibliographic Records de la Secció de Catalogació de l'IFLA:

- Traçar les funcions del registre bibliogràfic (descripció + punts d'accés + altres elements organitzadors + notes) tenint en compte:
  - els diversos suports i formes d'expressió (sonora, visual, etc.),
  - les diverses aplicacions, i
  - la diversitat de necessitats dels usuaris.
- Recomanar un registre de nivell bàsic, detallant-ne les funcions i els elements essencials, amb els objectius següents:
  - abaratir el cost de la catalogació,
  - assegurar que se satisfan les necessitats dels usuaris, i
  - assegurar la normalització d'aquest registre bàsic.

Inicialment es pretenia analitzar el registre i les seves funcions per intentar abaratir costos i acomodar-lo a les necessitats dels usuaris.

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

5

La primera petició de l'encàrrec fet al grup de treball tenia com a objectiu fer una dissecció del registre bibliogràfic i de les seves funcions per analitzar com responia a la descripció de diversos suports i formes d'expressió, a les diverses aplicacions — adquisicions, consulta i recuperació, desenvolupament de la col·lecció, préstec, etc.—, i a les necessitats dels usuaris potencials —lectors, investigadors, personal implicat, proveïdors, editors, etc.

La segona petició responia a la necessitat de les biblioteques nacionals de disposar d'un registre bàsic normalitzat. Hi havia hagut intents anteriors de dissenyar un registre bàsic o mínim (fins i tot de part de la mateixa IFLA), però aquestes propostes partien d'una experiència i unes pràctiques que no sempre estaven ben fonamentades i, per tant, no eren del tot ortodoxes. La proposta que es fa en l'informe FRBR deriva d'una avaluació, en teoria objectiva, dels elements del registre i de les relacions que s'hi expressen amb relació a les tasques que l'usuari fa en el catàleg, de manera que es garanteix que els elements bàsics escollits són els necessaris.

2 L'informe FRBR: components

Plantejament de l'informe FRBR:

- Parteix de la definició de les **tasques de l'usuari** en el catàleg.
- Aplica el **model entitat/relació**, usat en el disseny de bases de dades relacionals, a l'anàlisi dels registres bibliogràfics:
  - Defineix les entitats que són l'objecte del registre bibliogràfic.
  - Estableix els atributs o les característiques de les entitats.
  - Analitza les relacions que s'estableixen entre les entitats del model.

- Fa la correspondència d'atributs i de relacions amb les tasques dels usuaris i valora els atributs i les relacions en cada una de les tasques.
- Estableix les funcions i els elements de dades del registre nacional bàsic.

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

6

Per dur a terme l'anàlisi del registre bibliogràfic, l'informe FRBR parteix, en primer lloc, de la definició de les tasques que l'usuari (entès de la manera més àmplia possible) fa en el catàleg.

En segon lloc, aplica el model entitat/relació, que se usa en el disseny de bases de dades, per analitzar el registre bibliogràfic i ho fa a partir dels tres components que es fan servir en la metodologia entitat/relació::

- Defineix les entitats que són objecte del registre bibliogràfic.
- Estableix els atributs o les característiques de cada una de les entitats.
- Analitza les relacions que s'estableixen entre les entitats del model. Per exemple, entre l'entitat persona i l'entitat obra es pot establir la relació de la transparència: *Tirant lo Blanc* és creat per **Joanot Martorell**, i **Joanot Martorell** crea *Tirant lo Blanc*.

A partir d'aquesta anàlisi i per tal de fer una proposta coherent de registre nacional bàsic, s'avalua, en una escala d'1 a 3, el valor de cada atribut i de cada relació per a cada una de les tasques de l'usuari. A partir d'aquesta valoració, l'estudi acaba formulant una proposta de registre nacional bàsic.

L'informe també inclou un apèndix amb les correspondències dels elements de dades ISBD, GARE i GSARE amb els atributs de cada una de les entitats del model.

2 L'informe FRBR: el registre nacional bàsic

– Elements descriptius:

Àrea 1: títol propi, títol paral·lel, menció de responsabilitat.

Àrea 2: menció d'edició, menció addicional d'edició.

Àrea 3: publicacions seriadades, mapes, música anotada.

Àrea 4: lloc de publicació, editor, data de publicació.

Àrea 5: designació de material, extensió, dimensions.

Àrea 6: títol de la col·lecció, títol paral·lel, 1a menció de responsabilitat.

Àrea 7: notes obligatòries que s'han de donar en el registre bàsic.

Àrea 8: número normalitzat o alternatiu.

– Elements organitzadors:

– Encapçalaments de nom: persones i entitats amb **responsabilitat principal en l'obra i l'expressió**.

– Encapçalament(s) de títol de l'obra i addicions al títol uniforme.

– Encapçalaments de col·lecció i de matèria.

El registre nacional bàsic guia els elements obligatoris de la ISBD consolidada i els elements bàsics (*core elements*) de la RDA.

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

7

Començant pel final de l'estudi, en aquesta diapositiva hi ha resumits els elements que conformen el registre nacional bàsic. Es presenten en dos grups: els elements descriptius i els organitzadors, o punts d'accés.

Aquesta part de l'estudi té repercussions en RDA i en l'estàndard ISBD que el pot complementar, i és que els elements obligatoris prescrits en el text de la ISBD consolidada, i els elements bàsics (o *core elements*) de l'RDA, segueixen, més o menys de prop, la proposta d'aquest registre bàsic.

2 L'informe FRBR: tasques de l'usuari/funcions del catàleg

- **L'usuari del registre:** lectors, investigadors, bibliotecaris, editors...
- **Les tasques:** trobar, identificar, seleccionar i obtenir.
  - **Trobar** entitats que corresponguin als criteris de cerca:
    - Localitzar una entitat concreta
    - Localitzar un conjunt d'entitats → **funció agrupativa**.
  - **Identificar** una entitat: confirmar que l'entitat descrita correspon a l'entitat buscada, distingir entre dues o més entitats similars.
  - **Seleccionar** una entitat adequada a les necessitats de l'usuari:
    - en funció del contingut (p. ex., la llengua)
    - en funció del format físic (p. ex., un vídeo que pugui reproduir), o desestimar una entitat que no és adequada a aquelles necessitats.
  - Adquirir o **obtenir** accés a l'entitat descrita (per compra, préstec, accés electrònic, etc.).

Les quatre tasques es poden aplicar a les entitats **obra, expressió, manifestació i ítem**.

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

8

Els *Principis internacionals de catalogació* (PIC), d'acord amb Svenonius, i després les RDA, tornen a parlar d'objectius i funcions del catàleg. Els Principis precisen aquesta primera funció de la manera següent:

Trobar recursos bibliogràfics d'una col·lecció:

- Trobar un recurs concret
- Trobar conjunts de recursos que representen
  - tots els recursos que pertanyen a una mateixa obra
  - tots els recursos que materialitzen la mateixa expressió
  - tots els recursos que exemplifiquen la mateixa manifestació
  - tots els recursos associats amb una persona, família o entitat corporativa
  - tots els recursos sobre una matèria determinada
  - tots els recursos definits per altres criteris (llengua, lloc de publicació, data de publicació, etc.), que generalment s'usen com a filtres del resultat d'una cerca.

Aquest objectiu és el que tindrà més conseqüències en els codis de catalogació.

Tanmateix, els Principis de París venien a dir el mateix quan declaraven que el catàleg havia de permetre trobar totes les obres d'un autor i totes les edicions d'una obra. Aquest objectiu era obligatori en els Principis (després no ho va ser en els codis que els seguien). La innovació de FRBR és que introdueix el concepte "expressió".

Els PIC, també seguint Svenonius, afegeixen un cinquè objectiu: el de **navegar per una base de dades per trobar obres relacionades amb una altra o per trobar atributs relacionats**.

2 L'informe FRBR: les entitats del model

Grup 1: productes de l'activitat intel·lectual o artística	Grup 2: responsables del contingut intel·lectual o artístic	Grup 3: Entitats que són la matèria d'una OBRA
<ul style="list-style-type: none"> – <i>Obra</i> – <i>Expressió</i> – <i>Manifestació</i> – <i>Ítem</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Persona</i> – <i>Entitat corporativa</i> – <i>[Família]</i> → entitat introduïda a FRAD i a RDA 	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Concepte</i> – <i>Objecte</i> – <i>Esdeveniment</i> – <i>Lloc</i> – Entitats del grup 1: <i>Obra, Expressió, Manifestació i Ítem.</i> – Entitats del grup 2: <i>Persona, Entitat corporativa, [Família].</i>
RDA s'organitza a l'entorn de totes aquestes entitats		

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

9

L'*obra* és una creació intel·lectual o artística distinta, una entitat abstracta, amb uns límits que poden variar segons la cultura i que normalment responen a convencions bibliogràfiques. Per exemple, en el context d'FRBR, les revisions i actualitzacions d'un text anterior, les ampliacions, les traduccions, les versions doblades o subtítolades de pel·lícules, es consideren *expressions* de la mateixa obra. En canvi, les paràfrasis, les adaptacions infantils o en un altre gènere, les paròdies, etc., es consideren obres noves.

L'*expressió* és la realització intel·lectual o artística d'una obra en la forma de notació alfanumèrica, musical o coreogràfica, de so, d'imatge, etc., o en una combinació d'aquestes formes. Continua sent una entitat abstracta i representa una unitat de contingut. Un canvi de contingut donarà com a resultat una expressió nova.

La *manifestació* és la materialització física de l'expressió d'una obra sobre un suport (paper, cinta d'àudio o de vídeo, tela, etc.). La manifestació representa tots els objectes físics que tenen les mateixes característiques de contingut intel·lectual i forma física.

L'*ítem* és un exemplar concret d'una manifestació. Pot consistir en un sol objecte físic o pot consistir en més d'una unitat (p. ex., un enregistrament sonor en tres discos). En general, tots els ítems d'una manifestació són idèntics, però poden presentar variants que són el resultat d'accions externes (una dedicatòria, una relligadura, etc.).

Persona i *entitat corporativa* es tracten com a entitats quan estan implicades en la creació o la realització d'una obra o quan són la matèria d'una obra. En el model també es té en compte el seu paper en la producció o fabricació d'una manifestació, i amb relació a l'ítem (propietat, custòdia).

Família: És una entitat nova, no inclosa a FRBR, però que es contempla a FRAD i a RDA i que és necessària sobretot en el tractament de fons d'arxiu, però també com a matèria.

2 L'informe FRBR: les entitats del model

Exemples de les entitats del primer grup:

- **O₁**: *Tirant lo blanc*, de Joanot Martorell.
- **E₁**: la versió original del autor.
- **M₁**: l'edició de València: Spindeler, 1490.
- **M₂**: l'edició de Barcelona: Pere Miquel i Diego Gumiel, 1497.
  - **I₁**: l'exemplar de l'Hispanic Society of America, Departament of Manuscripts and Rare Books.
- **E₂**: la traducció anglesa de David H. Rosenthal de 1984.
  - **M₁**: l'edició de New York: Schocken Books, 1984.
  - **M₂**: l'edició de Baltimore, Md.: Johns Hopkins University Press, 1996.
    - **I₁**: l'exemplar de la BC, 1994-8-61 (c1).
    - **I₁**: l'exemplar de la BC, 1997-8-1812 (c2).
- **E₃**: la traducció anglesa de Ray La Fontaine de 1993.
  - **M₁**: l'edició de New York: Peter Lang, 1993.

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

10

Tal com s'ha volgut representar a l'exemple, una modificació de contingut donarà com a resultat una expressió nova. Per això, una nova traducció a l'anglès es considera una altra expressió del *Tirant*.

2 L'informe FRBR: les entitats del model

Exemples de les entitats del primer grup:

- **O₂**: *Tirante el blanco explicado a los niños*, adaptació de Rosa Navarro Duran.
  - **E₁**: la versió original.
  - **M₁**: l'edició de Barcelona: Edebé, 2005.
  - **E₂**: la traducció catalana.
  - **M₁**: l'edició de Barcelona: Edebé, 2005.
  - **I₁**: l'exemplar de la Biblioteca Joan Miró, IN 833 Mar
- **O₃**: La pel·lícula *Tirante el blanco*, escrita i dirigida per Vicente Aranda el 2006.

- **E₁**: la pel·lícula original.
- **E₂**: la versió doblada en diverses llengües i subtitulada i amb material addicional.
- **M₁**: el DVD publicat a Barcelona: DeAPlaneta, 2006.
- **I₁**: l'exemplar de l'UPC, Biblioteca EPSEB, HUM Cine Tir.

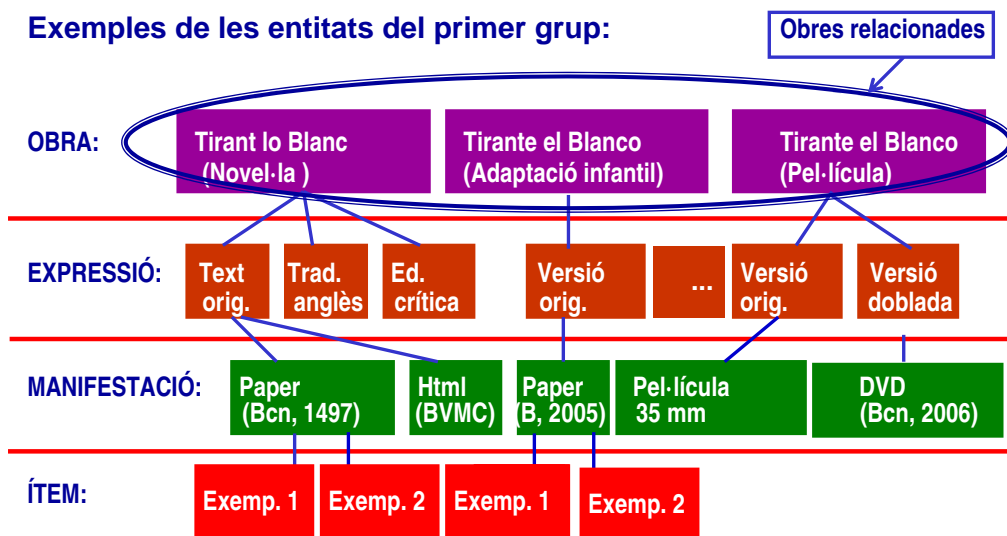
A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

11

Hem apuntat que els límits de l'obra els estableixen les convencions catalogràfiques i la tradició. En el nostre entorn, les adaptacions, els canvis de gènere, etc., es consideren obres noves, que a la seva vegada tindran les seves pròpies expressions, manifestacions i exemplars. Això és el que es vol representar amb els exemples de la diapositiva: una adaptació infantil del *Tirant* i la pel·lícula de Vicente Aranda —tot i que en el topogràfic de l'ítem que té la Biblioteca Joan Miró s'observa que no pas tothom segueix les mateixes convencions a l'hora de decidir què constitueix una obra nova.

2 L'informe FRBR: les entitats del model

Exemples de les entitats del primer grup:

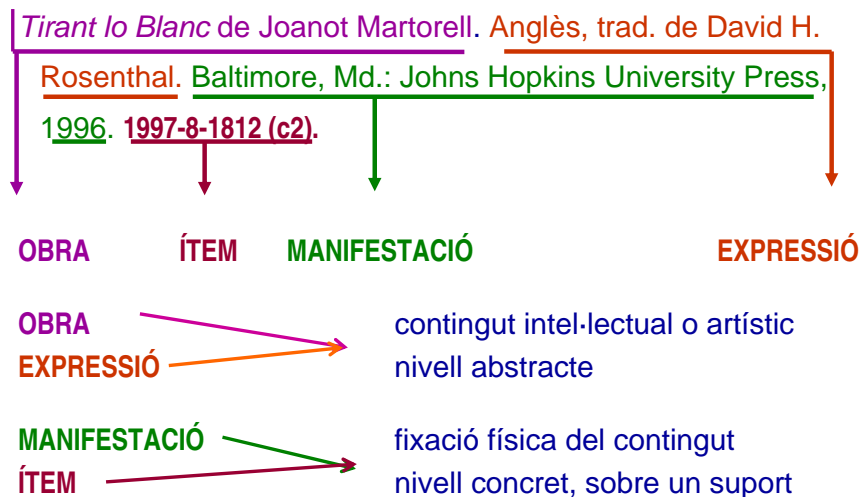
A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

12

Una part de l'exemple anterior vista d'una manera més gràfica.

2 L'informe FRBR: les entitats del model

Exemples de les entitats del primer grup:

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

13

Aquest altre esquema, que també intenta representar les entitats del primer grup, ho fa a partir de destacar algun dels atributs que caracteritzen cada una de les entitats del primer grup: un títol i el creador són atributs de l'obra; la llengua i el traductor són atributs de l'expressió, etc. L'enumeració i la definició dels atributs de cada una de les entitats és el segon component de l'anàlisi entitat/relació del registre bibliogràfic.

2 L'informe FRBR: els atributs de les entitats

Atributs

- Característiques que s'associen a cada una de les entitats.
- Corresponen als elements de dades descriptives i de dades d'accés.
- Mitjançant els atributs, l'usuari fa cerques en el catàleg.
- A l'informe es deriven de: **ISBD**, **GARE**, **GSARE** i **UNIMARC manual**.
- **Obra**: Títol; Forma de l'obra (novel·la, dibuix, etc.); Data; Altres característiques; Finalització prevista; Context; Destinataris; Departament, Designació numèrica i Tonalitat (obra musical); Coordenades i Equinocci (obra cartogràfica).
- **Expressió**: Títol; Forma de l'expressió (paraules parlades, notació musical, etc.); Data; Llengua; Altres característiques distintives; Extensibilitat; Capacitat de ser revisada; Extensió; Resum; Context; Resposta crítica; Restriccions d'ús; Patró de seqüència, Regularitat, Freqüència (publicació seriada); Tipus de partitura, Repartiment (notació musical, gravació sonora); Escala, Projectió, Tècnica de presentació, Representació del relleu, Mesures geodèsiques, quadrícula i mesura vertical (imatge/objecte cartogràfic); etc.

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

14

L'informe FRBR defineix els atributs de cada una de les entitats del model. RDA organitza les primeres seccions del text a partir dels atributs de les entitats i de les tasques que els usuaris fan en el catàleg. L'organització i l'estructura d'aquest estàndard és la diferència més gran respecte a les AACR2, i probablement serà allò que costarà més d'entendre als catalogadors familiaritzats amb el codi actual quan hagin de començar a treballar amb RDA.

Observem que llevat d'algunes excepcions, mai no havíem pensat els elements que anotem en el registre com a característiques d'obres, d'expressions, de manifestacions, etc. A partir d'ara ho haurem de fer, ja que les regles s'organitzen a partir d'aquestes entitats.

2 L'informe FRBR: els atributs de les entitats

Atributs

- **Manifestació:** Títol; Menció de responsabilitat; Designació d'edició/emissió; Lloc de publicació, etc.; Editor, etc.; Data de publicació; Fabricant; Menció de col·lecció; Forma del suport; Extensió; Dimensions; Identificador de la manifestació; Estat de la publicació, Numeració (publicacions seriadades); Velocitat de reproducció, ... (enregistraments. sonor); etc.
- **Ítem:** Identificador de l'ítem; Empremta tipogràfica; Procedència; Marques, anotacions; Historial d'exposicions; Estat de l'ítem; Historial de tractament; Tractament previst; Restriccions d'accés.
- **Persona:** Nom; Dates; Títol; Altres designacions que se li associen.
- **Entitat corporativa:** Nom; Número; Lloc; Data; Altres designacions.
- **Concepte:** Terme que designa el concepte.
- **Objecte:** Terme que designa l'objecte.
- **Esdeveniment:** Terme que designa l'esdeveniment.
- **Lloc:** Terme que designa el lloc.

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

15

Les llistes d'aquests atributs ens mostren que en organitzar les dades bibliogràfiques al voltant de les entitats, ara tindrem elements que fins ara eren contigus o que s'anotaven en una mateixa àrea de la descripció en capítols separats i fins i tot ben allunyats. Per exemple, podem tenir notes a l'obra (de títols variants, de contingut, de destinataris, etc.), notes a l'expressió (de títols variants, de traductors, d'editors literaris, etc.), a la manifestació (de títols variants, de mencions de responsabilitat, sobre el peu d'impremta, etc.).

3 Entitats i atributs a RDA

RDA s'organitza en 10 seccions.

- Seccions 1– 4: directrius i instruccions per anotar els atributs de les entitats.
- Seccions 5–10: directrius i instruccions per anotar relacions.

A cada secció hi ha un capítol inicial amb directrius generals, els objectius i principis dels capítols de la secció, la terminologia, els elements bàsics, la llengua dels atributs, etc.

Secció 1: Anotació dels atributs de manifestació i ítem.

- Capítol 1: Directrius generals sobre l'anotació d'atributs de manifestació i ítem.
- Capítol 2: Identificació de manifestacions i ítems → **IDENTIFICAR**.
- Capítol 3: Descripció de suports → **SELECCIONAR** (suport, requisits del sistema).
- Capítol 4: Informació sobre l'adquisició i l'accés → **OBTENIR**.

Aquests capítols correspondrien, parcialment, a la **Part I de les AACR2**. Entre altres diferències, les AACR2 no donen instruccions sobre ítems.

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

16

Els capítols 2, 3 i 4 inclouen les instruccions concretes per anotar els atributs necessaris per identificar, seleccionar i obtenir manifestacions i ítems; és a dir, per facilitar aquestes tasques dels usuaris. La majoria dels atributs corresponen als elements de les àrees de la descripció ISBD, però no hi ha una correspondència exacta (per exemple, el material il·lustratiu o algunes notes es donen en els atributs d'obra i expressió, i l'escala dels mapes també es considera un atribut de l'expressió).

En el capítol 2 s'inclouen els elements que identifiquen manifestació i ítem. Per exemple, títols propis, paral·lels, variants, informació complementària del títol, mencions de responsabilitat, menció d'edició, menció de publicació, col·lecció, identificadors de la manifestació i l'ítem, història de la custòdia, notes sobre el títol, els responsables, l'edició, etc.

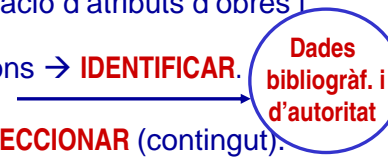
En el capítol 3 es donen les instruccions per a la descripció del suport, amb els elements que normalment s'usen per seleccionar el recurs: extensió, dimensions, característiques del so, de la projecció..., requeriments del sistema, notes sobre la extensió, etc.

El capítol 4 inclou els atributs per obtenir el recurs, com ara la disponibilitat, les restriccions d'ús i accés, l'adreça electrònica, etc.

3 Entitats i atributs a RDA

Secció 2: Anotació dels atributs d'obra i expressió.

- Capítol 5: Directrius generals sobre l'anotació d'atributs d'obres i expressions.
- Capítol 6: Identificació d'obres i expressions → **IDENTIFICAR**. Reformulació capítols 21 i 25 de les AACR2.
- Capítol 7: Descripció del contingut → **SELECCIONAR** (contingut). Algunes regles de la Part I de les AACR2 (notes de llengua, de contingut, il·lustracions, destinataris, crèdits artístics i tècnics, bibliografia i índexs, etc.).

Secció 3: Anotació dels atributs de persona, família i entitat corporativa.

- Capítol 8: Directrius generals sobre l'anotació d'atributs de persones, famílies i entitats corporatives.
- Capítol 9: Identificació de persones ≈ Capítols 22 i 26 AACR2
- Capítol 10: Identificació de famílies.
- Capítol 11: Identificació d'entitats corporatives ≈ Capítols 24 i 26 AACR2.

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

17

El capítol 5 d'RDA inclou els objectius i principis dels capítols 6-7, els elements bàsics per identificar obres i expressions, les directrius sobre punts d'accés autoritzats i variants que representen obres i expressions, les directrius sobre la llengua i l'escriptura de títols d'obres, les instruccions per registrar les fonts consultades per determinar el títol preferit i les variants i per elaborar les notes del catalogador (informació del registre d'autoritats), etc.

Una diferència important entre RDA i AACR2, és que RDA inclou directrius per enregistrar dades bibliogràfiques i d'autoritats.

El capítol 6 dona instruccions per anotar els títols preferits i variants d'obres i expressions (equivalents als títols uniformes actuals i les seves variants) (cap. 25 d'AACR2). També dona instruccions per elaborar els punts d'accés preferits i variants d'obres i expressions (cap. 21 de les AACR2).

En el capítol 7 s'noten els atributs d'obres i expressions que s'usen per seleccionar un recurs segons el contingut: notes sobre la naturalesa i l'abast de l'obra, els destinataris, la informació de tesis, el resum, la llengua, el material d'il·lustració, els índexs, la bibliografia, el color, el so, el repartiment de l'execució, les notes d'interprets, les notes de crèdits artístics i tècnics, etc.

El capítol 9 dona les directrius per a l'elaboració dels punts d'accés preferits i variants de noms personals. Es correspon al capítol 22 i a part del capítol 26 de les AACR2. Dona també les instruccions per anotar la informació d'autoritats dels noms.

El capítol 10 és nou, ja que els noms de família no tenien una consideració específica a les AACR2. L'estructura es semblant a les dels capítols 9 i 11.

El capítol 11 està dedicat als noms d'entitat corporativa i, com en el cas dels noms personals, és gairebé una rèplica dels capítols corresponents de les AACR2, el 24 i part del 26.

El resultat de l'aplicació d'aquestes noves instruccions és gairebé idèntic al que resulta de l'aplicació de les AACR2. Tot i això, l'estructura dels capítols és molt diferent i inclouen instruccions relatives a les dades d'autoritat.

3 Entitats i atributs a RDA

Secció 4: Anotació dels atributs de concepte, objecte, esdeveniment i lloc.

- Capítol 12: Directrius generals sobre l'anotació d'atributs de conceptes, objectes, esdeveniments i llocs.
- Capítol 13: Identificació de conceptes.
- Capítol 14: Identificació d'objectes.
- Capítol 15: Identificació d'esdeveniments.
- Capítol 16: Identificació de llocs ≈ **Capítols 23 i 26 AACR2.**

**Dades
bibliogràfiques
i d'autoritat**

El capítol 16 és l'únic capítol de la secció que està desenvolupat; els altres encara no tenen continguts.

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

18

L'únic capítol de la secció 4 que està desenvolupat és el 16, que inclou els atributs per identificar els noms de lloc. Aquest és l'únic capítol de la secció que té correspondència amb les AACR2, que no tenen en compte les matèries. Es correspon amb el capítol 23, noms de lloc, i amb el 26 en allò que fa a les referències de i a noms de lloc. També en aquest cas, es contemplen dades bibliogràfiques i d'autoritat.

4 L'informe FRBR: les relacions del model

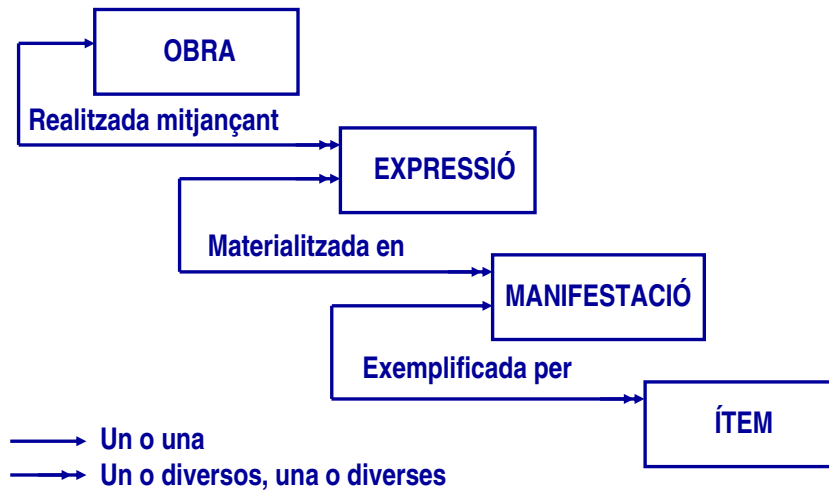
- Les relacions són un mecanisme per representar enllaços entre entitats.
- Faciliten l'organització del catàleg.
- Permeten que l'usuari navegui pel catàleg: l'usuari fa una pregunta usant atributs de l'entitat que cerca (un títol, un nom personal, una matèria...), i a partir de les relacions expressades en el registre podrà fer connexions entre l'entitat recuperada i altres entitats relacionades.
- Les relacions es poden expressar amb diversos mecanismes:
  - Reunió en el mateix registre d'atributs de diverses entitats (l'obra, l'expressió, la manifestació, l'ítem).
  - L'addició d'un encapçalament (persona, entitat corporativa, títol...).
  - Notes que poden explicar la natura de la relació (“Basat en...”, “Continuació de...”, etc.).
- Com en el cas dels altres components de l'estudi, la novetat més destacada és la introducció de l'entitat “expressió” que afectarà les relacions entre entitats.

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

19

4 L'informe FRBR: les relacions del model

Entitats del grup 1 i relacions primàries

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

20

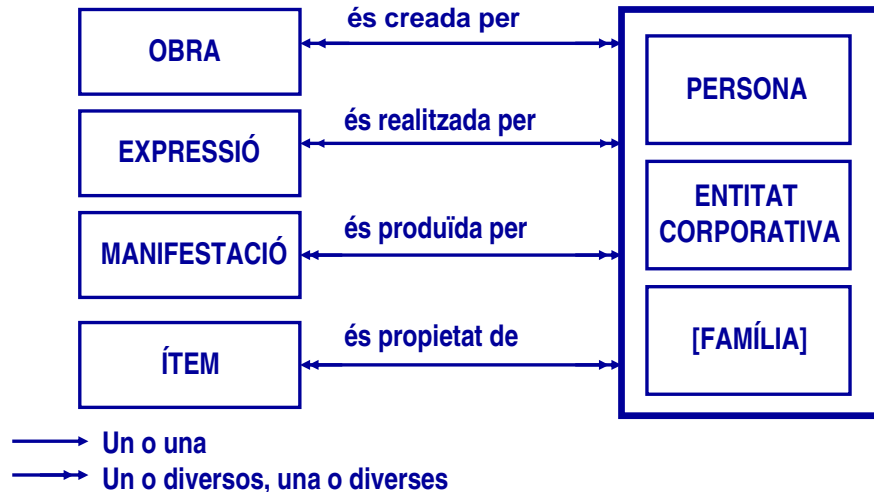
Les relacions mostrades en el diagrama indiquen que una obra es pot realitzar mitjançant una o més expressions (doble fletxa en la línia que enllaça obra amb expressió). Per un altre costat, una expressió es la realització d'una sola obra (per això la fletxa simple en la direcció contrària que enllaça la expressió amb l'obra). Una expressió es pot materialitzar en una o més d'una manifestació; de manera similar, una manifestació pot materialitzar una o més d'una expressió. Finalment, una manifestació es pot exemplificar en un o més ítems; però un ítem només exemplifica una sola manifestació.

Aquestes relacions primàries o principals són fonamentals en l'estructura del model entitat/relació. Aquestes relacions tenen diversos objectius:

- Identificar cada una de les entitats (mitjançant un nom preferit, un identificador, etc.).
- Assegurar els enllaços entre una obra i totes les expressions que en són una realització, i a la inversa, entre una expressió i l'obra realitzada; entre una expressió i totes les manifestacions mitjançant les quals es materialitza, i a la inversa, entre una manifestació i l'expressió que materialitza; i entre una manifestació i tots els ítems que l'exemplifiquen, i a la inversa, entre un ítem i la manifestació que exemplifica.
- Establir relacions de parentiu entre totes les expressions que realitzen una obra, entre totes les manifestacions que materialitzen una expressió, i entre tots els ítems que exemplifiquen una manifestació.

4 L'informe FRBR: les relacions del model

Relacions de responsabilitat entre les entitats del grup 1 i les del grup 2

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

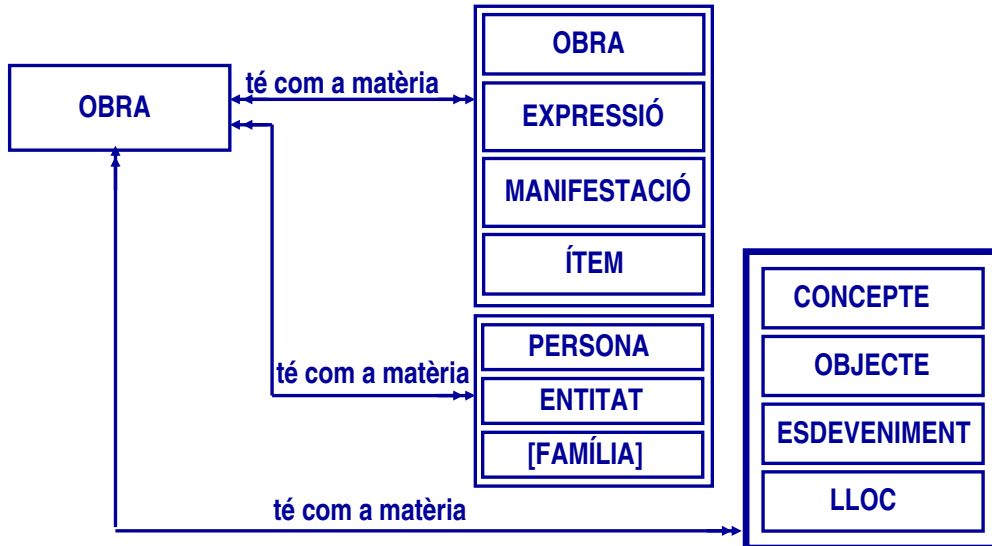
21

Aquest segon diagrama representa les relacions de "responsabilitat" que hi ha entre les entitats del segon grup i les del primer. El diagrama mostra que una obra pot ser creada per una o més persones, entitats corporatives o famílies, i que una persona, entitat corporativa o família pot crear una o més obres. Una expressió pot ser realitzada per una o més persones, entitats corporatives o famílies, i una persona, entitat o família pot realitzar una o més expressions. Una manifestació pot estar produïda per una o més persones, entitats o famílies, i una persona, entitat o família pot produir una o més manifestacions. Un ítem pot pertànyer a una o més persones, entitats o famílies, i una persona, entitat o família pot ser propietàries d'un o més ítems.

La relació lògica entre les entitats del primer grup i les del segon serveix per identificar les persones, famílies i entitats responsables d'una obra, una expressió, una manifestació o un ítem individuals, i assegurar que totes les obres creades per una persona, família o entitat, totes les expressions realitzades per una persona, família o entitat, totes les manifestacions produïdes per una persona, família o entitat, i tots els ítems propietat d'una persona, família o entitat estan enllaçats a la persona, la família o l'entitat adequada.

4 L'informe FRBR: les relacions del model

Relacions de matèria (es donen sempre en el nivell de l'obra)

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

22

El diagrama representa les relacions de “matèria” entre les entitats dels tres grups i l’entitat obra del primer grup.

El diagrama mostra que una obra pot tenir com a matèria un o més conceptes, objectes, esdeveniments o llocs. A la inversa, un concepte, un objecte, un esdeveniment o un lloc pot ser la matèria d’una o més obres.

El diagrama també representa les relacions de “matèria” entre una obra i les entitats del primer grup i del segon. Indica que una obra pot tenir com a matèria una obra, una expressió, una manifestació, un ítem, una persona, una família o una entitat corporativa o més d’una d’aquestes entitats.

La relació lògica entre una obra i una entitat de matèria relacionada serveix de base tant per identificar la matèria d’una obra individual, com per assegurar que totes les obres que tracten d’una matèria concreta estan vinculades a aquella matèria.

4 L'informe FRBR: les relacions del model

A més de les relacions anteriors, en el nivell superior de les entitats, el model contempla les relacions següents entre les entitats del primer grup:

- Relacions entre una obra i una altra (continuació, resum, imitació...).
- Relacions entre expressions de la mateixa obra (revisió, traducció...) i entre expressions d'obres distintes (continuació, adaptació...).
- Relacions entre una expressió i una obra (continuació, adaptació...)
- Relacions entre manifestació i manifestació (reproducció, altres formats).
- Relacions tot/part en el nivell d'obra i en el nivell d'expressió (capítol, il·lustracions, monografia/col·lecció, article/revista, ...), i en el nivell de manifestació (volum d'una monografia en més d'un volum, ...).
- Relacions entre una manifestació i un ítem (reproducció).
- Relacions entre un ítem i un ítem (reproducció, reconfiguració).

Tillett (2001) categoritza algunes de les relacions anteriors:

- Relacions d'equivalència (reproduccions en microforma, facsímils, ...).
- Relacions derivades (traduccions, actualitzacions, ... adaptacions, ...).
- Relacions descriptives (edició anotada, comentari, crítica,...)

5 Les relacions a RDA

RDA s'organitza en 10 seccions (Seccions 1-4 → Atributs).

- Seccions 5–10: directrius i instruccions per anotar relacions.

Secció 5: Anotació de relacions primàries.

Relacions entre les entitats del grup 1 del model FRBR.

- Capítol 17: Directrius generals sobre l'anotació de relacions primàries.

Secció 6: Anotació de relacions a persones, famílies i entitats.

Relacions de responsabilitat entre les entitats del grup 1 i les del grup 2 de FRBR.

≈ Capítol 21 AACR2 (sobretot el cap. 19 de RDA recull moltes regles d'aquell capítol).

- Capítol 18: Directrius generals sobre l'anotació de relacions a persones, famílies i entitats corporatives associades a un recurs.
- Capítol 19: Persones, famílies i entitats associades a una obra.
- Capítol 20: Persones, famílies i entitats associades a una expressió.
- Capítol 21: Persones, famílies i entitats associades a una manifestació.
- Capítol 22: Persones, famílies i entitats associades a un ítem.

Apèndix I, designadors de relacions entre un recurs i persones, famílies i entitats (compilador, compositor, litògraf, ...)

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

24

La secció 5 inclou un sol capítol amb directrius i instruccions sobre l'anotació de les relacions primàries que són les que es donen entre les entitats del primer grup del model FRBR: l'obra, l'expressió, la manifestació i l'ítem.

A part de definicions i dels elements bàsics requerits, aquest capítol explica sobretot els tres mètodes usats per anotar aquestes relacions: l'ús d'identificadors, l'elaboració de punts d'accés autoritzats, i l'elaboració de descripcions compostes que, en nota, donen informació sobre l'obra o l'expressió manifestades.

La secció 6 es correspon a les relacions de responsabilitat que en el model FRBR es donen entre les entitats del grup 1 (obra, expressió, manifestació i ítem) i les entitats del grup 2 (persona i entitat corporativa, a les quals ara s'afegeixen les famílies).

El capítol 19, sobretot, es correspon amb el capítol 21 de les AACR2. També hi té correspondències el capítol 6 de RDA, però mentre aquest es referia als atributs per identificar obres i expressions, els capítols 19 i 20 estan dedicats a les relacions de responsabilitat que s'estableixen entre una o més persones, famílies i entitats corporatives amb una obra (creador) o amb l'expressió d'una obra (editor literari, compilador, intèrpret, traductor, etc.). El capítol 19 inclou íntegra la regla 21.1B2 de les AACR2, sobre les condicions per fer el punt d'accés preferit sota un nom d'entitat corporativa. El capítol inclou també instruccions concretes per a les persones, famílies i entitats associades a obres legals i religioses.

Els capítols 21 i 22 estan dedicats a les relacions de persones, famílies i entitats amb manifestacions i ítems. Per exemple, productors, editors, fabricants, propietaris. Es donen instruccions bàsiques per elaborar punts d'accés per a aquestes persones, famílies i entitats corporatives quan es consideren importants per a l'accés.

Llevat del 19, la resta de capítols de la secció són breus.

5 Les relacions a RDA

Secció 7: Anotació de relacions de matèria.

Relacions de matèria del model FRBR — Secció no desenvolupada a RDA.

- Capítol 23: Directrius generals sobre l'anotació de la matèria d'una obra.

Secció 8: Anotació de relacions entre obres, expressions, manifestacions i ítems.

Les altres relacions del model FRBR.

- Capítol 24: Directrius generals sobre l'anotació de relacions entre obres, expressions, manifestacions i ítems.
- Capítol 25: Obres relacionades.
- Capítol 26: Expressions relacionades.
- Capítol 27: Manifestacions relacionades.
- Capítol 28: Ítems relacionats.

Dades
bibliogràfiques
i d'autoritat

Els capítols es complementen amb l'apèndix J que inclou designadors de relacions entre obres, expressions, manifestacions i ítems.

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

25

Està previst que la Secció 7 tingui un sol capítol, el 23, dedicat a les relacions de matèries. És a dir a l'assignació de punts d'accés de matèries a les obres. Tanmateix, de moment la secció i el capítol no tenen continguts.

La Secció 8 està dedicada a les relacions entre obres, expressions, manifestacions i exemplars. Els capítols de la secció són molt lleugers i bàsicament es limiten a il·lustrar amb exemples, els tres mètodes per anotar relacions: l'ús d'identificadors (per exemple, un títol clau i l'ISSN de la revista relacionada), el punt d'accés preferit que representa l'obra o l'expressió relacionada, o descripcions estructurades de l'obra o l'expressió relacionada en nota.

En el capítol 24, sobretot, es donen instruccions per anotar informació d'autoritats, com les fonts consultades per determinar les relacions entre obres o expressions o les notes del catalogador que poden ser útils en usar o revisar la relació.

5 Les relacions a RDA

Secció 9: Anotació de relacions entre persones, famílies i entitats.

- Capítol 29: Directrius generals sobre l'anotació de relacions entre persones, famílies i entitats corporatives.
- Capítol 30: Persones relacionades.
- Capítol 31: Famílies relacionades.
- Capítol 32: Entitats corporatives relacionades.

Dades
d'autoritat
FRAD

Els capítols es complementen amb l'apèndix K que inclou els designadors de relacions entre persones, famílies i entitats.

Secció 10: Anotació de relacions entre conceptes, objectes, esdeveniment i llocs.

Secció no desenvolupada a RDA.

- Capítol 33: Directrius generals sobre l'anotació de relacions entre conceptes, objectes, esdeveniments i llocs.
- Capítol 34: Conceptes relacionats.
- Capítol 35: Objectes relacionats.
- Capítol 36: Esdeveniments relacionats.
- Capítol 37: Llocs relacionats.

Dades
d'autoritat
FRSAD

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

26

Els capítols 29-32 de la Secció 9 es limiten a anotar aquelles relacions entre persones, famílies i entitats corporatives de les quals es pot deixar constància en els registres d'autoritat. En el capítol de persones s'inclouen, per exemple, les relacions entre les distintes identitats bibliogràfiques d'una persona, o entre les atribucions errònies o "pseudos". També es preveuen les relacions entre una persona individual i una entitat (p. ex., Loquillo y Los Trogloditas).

En el capítol sobre famílies relacionades es tracten les relacions d'una família amb una altra família, amb un individu o una entitat (p. ex., el fundador de una família, un dels membres, etc.).

Les relacions contemplades en el capítol 32 inclouen les fusions, els canvis de nom, les divisions, etc., que han tingut lloc en una entitat.

Els designadors de relació previstos són els que se anoten a l'apèndix K. Com s'ha observat en altres diapositives, RDA sistematitza i normalitza diverses llistes de designadors de relació.

Els capítols d'aquesta secció són tots molt breus.

6 Què comportarà el canvi de normativa?

A curt i mig termini:

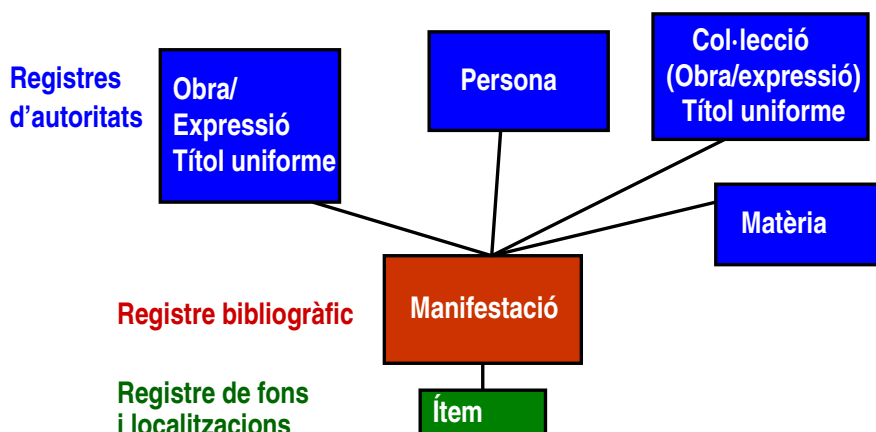
- Els registres resultants de l'aplicació d'RDA segons el model FRBR no presenten diferències substancials respecte als registres actuals.
- Els canvis que es produiran no deriven directament del model, p. ex.:
  - Restricció d'abreviatures.
  - Substitució de la DGM per tres elements nous: tipus general de suport, tipus concret de suport i tipus de contingut.
  - Més opcionalitat i més regles alternatives.
  - Canvis en alguns punts d'accés (p. ex., títols de parts de la Bíblia).
- El model entitat/relació s'aplica en el disseny de bases de dades relacionals, però els sistemes de gestió bibliotecària continuen partint del registre MARC, i aquest no ha canviat substancialment des de 1968.
- Probablement el format MARC està més desfasat que les regles (estructura lineal, sistema d'etiquetes que la web no entén, etc.). Però s'ha optat per un canvi radical de l'estructura de les regles mentre que el format continua prou estable i només se li fan modificacions lleugeres.

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

27

6 Què comportarà el canvi de normativa?

Barbara Tillett esquematitza els registres de catàlegs actual amb l'esquema següent:

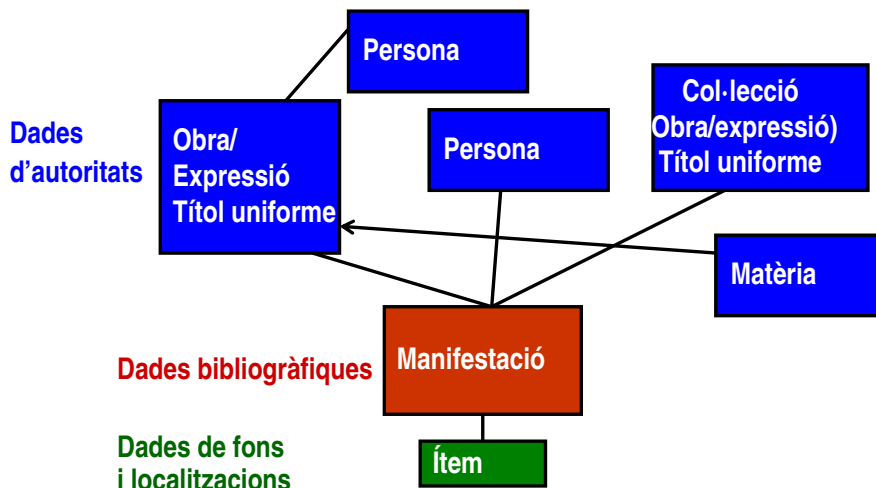
A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

28

La majoria dels sistemes actuals, basats en el registre MARC, contenen registres de manifestacions que inclouen informació dels nivells superiors (obra i expressió). Els registres d'autoritats controlen els camps de punts d'accés (1XX, 6XX, 7XX, 8XX i 1XX + 230) del registre bibliogràfic. Tots els registres d'autoritats es connecten directament al registre de la manifestació.

6 Què comportarà el canvi de normativa?

Tillett esquematitza l'estructura de les dades en els catàlegs basats en RDA i FRBR amb l'esquema següent:

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

29

El diagrama de la transparència, obtingut de B. Tillett, és força simple i excessivament esquemàtic, però sí que mostra que ni el registre MARC ni la majoria de sistemes de gestió del catàleg que s'hi basen no estan preparats, de moment, per posar en marxa aquesta arquitectura.

Les dades bibliogràfiques i de fons recollirien els atributs de manifestacions i ítems, mentre que les dades d'autoritats haurien de recollirien tots els atributs (tots?) d'obres, d'expressions, de persones, de famílies, d'entitats corporatives i de conceptes, d'objectes, d'esdeveniments, de llocs i de col·leccions, i s'enllaçarien, segons fos pertinent, amb les dades d'obres o d'expressions o amb les dades de manifestacions o, fins i tot, d'ítems. Per exemple, les dades de col·lecció s'han d'associar a la manifestació; les de propietaris, a l'ítem; les de responsables intel·lectuals com a creadors i les de matèria s'han d'associar a l'obra, i les d'editors literaris o traductors, a les dades de l'expressió.

L'aplicació d'aquest esquema requerirà molta més atenció al treball d'autoritats i, per altra banda, no sembla que simplificarà massa, com sovint s'ha dit o s'ha demanat, el procés de catalogació.

L'esquema, si s'aplica bé, la qual cosa serà difícil i costosa, satisfarà les necessitats de cerca d'un nombre reduït d'usuaris molt especials i només per a una part de les cerques que fan. Però, és això allò que volen la majoria dels usuaris de biblioteques? És així com usaran els nostres catàlegs, avesats com estan a posar algunes paraules, una mica a la tum-tum, en la cel·la de cerca de Google? Certament que els catàlegs continuaran donant altres alternatives d'ordenació (per títols propis, per data ascendent i descendent, per tipus de material, per llengua, etc.).

6 Què comportarà el canvi de normativa?

A què ens obligarà el canvi de normativa?

- Adopció d’RDA, perquè les AACR2 no continuaran desenvolupant-se.
  - Traducció del text.
  - Desenvolupament de l’aplicatiu de consulta web d’RDA.
- Elaboració de la documentació addicional (concrecions).
- Acords per a estàndards nacionals, de consorcis/xarxes i local → text amb moltes alternatives i opcions que poden dificultar l’intercanvi de dades). Ara es posa més èmfasi en la “reusabilitat” que en la còpia.
- Adaptació dels sistemes de gestió del catàleg a la nova arquitectura.
- Treball d’autoritats molt més profund del que s’està fent en l’actualitat, i a nivell més local, ja que no tots tindrem les mateixes expressions i manifestacions d’una obra.
- Molta formació, que forçosament també haurà de ser local perquè implicarà el nivell inicial/bàsic (vegeu, a tall d’exemple, el pla d’estudis del grau en Informació i Documentació de la UB).
- I sobretot el canvi comportarà una despesa inicial important.

A. Estivill, "Presentació de l'informe FRBR". Biblioteca de Catalunya, desembre de 2009.

30